

Ceturtdiena, 2021, 25 marts

P9_TA(2021)0113

2019. un 2020. gada ziņojumi par Kosovu**Eiropas Parlamenta 2021. gada 25. marta rezolūcija par Komisijas 2019. un 2020. gada ziņojumiem par Kosovu (2019/2172(INI))**

(2021/C 494/13)

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā Stabilizācijas un asociācijas nolīgumu (SAN), kurš stājās spēkā 2016. gada 1. aprīlī, starp Eiropas Savienību un Eiropas Atomenerģijas kopienu, no vienas puses, un Kosovu, no otras puses,
- ņemot vērā Eiropas reformu programmu (ERA) Kosovai, kas tika uzsākta 2016. gada 11. novembrī Prištinā, kā arī ERA 2 uzsākšanu 2020. gada oktobrī,
- ņemot vērā pamatnolīgumu ar Kosovu par dalību Savienības programmās, kurš ir spēkā kopš 2017. gada 1. augusta,
- ņemot vērā Saloniku Eiropadomes prezidentūras 2003. gada 19.–20. jūnija sanāksmes secinājumus,
- ņemot vērā ES un Rietumbalkānu 2018. gada 17. maija augstākā līmeņa sanāksmes Sofijas deklarāciju un tās “Sofijas prioritāšu programmu”,
- ņemot vērā ANO Drošības padomes 1999. gada 10. jūnija Rezolūciju Nr. 1244, Starptautiskās Tiesas (ST) 2010. gada 22. jūlija konsultatīvo atzinumu par to, vai vienpusējā Kosovai neatkarības pasludināšana atbilst starptautiskajām tiesībām, un ANO Ģenerālās asamblejas 2010. gada 9. septembra Rezolūciju Nr. 64/298, kurā atzīts šā ST atzinuma saturs un pausta atzinība ES gatavībai veicināt dialogu starp Serbiju un Kosovu,
- ņemot vērā 2013. gada 19. aprīļa pirmo vienošanos par principiem, ar ko pārvalda attiecību normalizēšanu starp Serbijas un Kosovai valdībām, 2015. gada 25. augusta nolīgumus un notiekošo ES veicināto dialogu attiecību normalizēšanai,
- ņemot vērā Padomes 2020. gada 11. jūnija Lēmumu (KĀDP) 2020/792, ar ko groza Vienoto rīcību 2008/124/KĀDP par Eiropas Savienības Tiesiskuma misiju Kosovā (EULEX KOSOVO), ar kuru misijas termiņu pagarināja līdz 2021. gada 14. jūnijam,
- ņemot vērā ANO ģenerālsēkretāra ziņojumus par ANO Pagaidu pārvaldes misijas Kosovā (UNMIK) darbību, tostarp jaunāko 2020. gada 31. marta ziņojumu, un 2018. gada 7. februāra ziņojumus par Kosovai bruņoto spēku (KFOR) darbībām,
- ņemot vērā 2014. gada 28. augustā uzsākto Berlīnes procesu,
- ņemot vērā ES un Kosovai Stabilizācijas un asociācijas parlamentārās komitejas (SAPK) līdzpriekšsēdētāju kopīgo paziņojumu pēc SAPK sestās sanāksmes, kas notika Strasbūrā 2019. gada 14. februārī,
- ņemot vērā Komisijas 2020. gada 5. februāra paziņojumu “Pievienošanās procesa uzlabošana — ticama ES perspektīva Rietumbalkāniem” (COM(2020)0057),
- ņemot vērā Padomes 2020. gada 5. jūnija secinājumus par ciešāku sadarbību ar Rietumbalkānu partneriem migrācijas un drošības jomā,
- ņemot vērā Komisijas 2019. gada 29. maija paziņojumu “2019. gada paziņojums par ES paplašināšanās politiku” (COM(2019)0260), kam pievienots Komisijas dienestu darba dokuments “2019. gada ziņojums par Kosovu” (SWD(2019)0216),
- ņemot vērā Komisijas 2020. gada 6. oktobra paziņojumu “2020. gada paziņojums par ES paplašināšanās politiku” (COM(2020)0660), kam pievienots Komisijas dienestu darba dokuments “2020. gada ziņojums par Kosovu” (SWD(2020)0356),

Ceturtdiena, 2021, 25 marts

- ņemot vērā Komisijas 2020. gada 6. oktobra paziņojumu “Ekonomikas un investīciju plāns Rietumbalkāniem” (COM(2020)0641) un Komisijas dienestu 2020. gada 6. oktobra darba dokumentu “Pamatnostādnes zaļās programmas Rietumbalkāniem īstenošanai” (SWD(2020)0223),
 - ņemot vērā Komisijas un Savienības Augstā pārstāvja ārlietās un drošības politikas jautājumos 2020. gada 8. aprīļa kopīgo paziņojumu par ES globālo atbildes reakciju uz Covid-19 (JOIN(2020)0011) un Komisijas 2020. gada 29. aprīļa paziņojumu “Atbalsts Rietumbalkāniem cīņā pret Covid-19 un augšupejai laikposmā pēc pandēmijas” (COM(2020)0315),
 - ņemot vērā Komisijas 2020. gada 21. aprīļa novērtējumu par Kosovas ekonomikas reformu programmu 2020.–2022. gadam (SWD(2020)0065) un Padomes 2020. gada 19. maija kopīgos secinājumus par ekonomikas un finanšu jautājumu dialogu starp ES, Rietumbalkānu valstīm un Turciju,
 - ņemot vērā ES vēlēšanu novērošanas misijas galīgo ziņojumu par 2019. gada 6. oktobrī notikušajām likumdošanas varas pirmstermiņa vēlēšanām Kosovā,
 - ņemot vērā Komisijas 2016. gada 4. maija priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar kuru groza Regulu (EK) Nr. 539/2001, ar ko izveido to trešo valstu sarakstu, kuru pilsoņiem, šķērsojot dalībvalstu ārējās robežas, ir jābūt vīzām, kā arī to trešo valstu sarakstu, uz kuru pilsoņiem šī prasība neattiecas (Kosova) (COM(2016)0277), kā arī Eiropas Parlamenta 2019. gada 28. marta normatīvo rezolūciju, ar ko pieņem nostāju pirmajā lasījumā ⁽¹⁾, pārņemot Komisijas priekšlikumu,
 - ņemot vērā iepriekšējās rezolūcijas par šo valsti,
 - ņemot vērā Eiropas Parlamenta 2020. gada 19. jūnija ieteikumu Padomei, Komisijai un Komisijas priekšsēdētājas vietniekam/ Savienības Augstajam pārstāvim ārlietās un drošības politikas jautājumos par Rietumbalkāniem pēc 2020. gada samita ⁽²⁾,
 - ņemot vērā Zagrebas deklarāciju, par ko panākta vienošanās ES un Rietumbalkānu samitā, kas notika videokonferences formātā 2020. gada 6. maijā,
 - ņemot vērā Eiropas Parlamenta priekšsēdētāja un Rietumbalkānu valstu parlamentu vadības kopīgi sasauktās Eiropas Parlamenta un Rietumbalkānu valstu parlamentu priekšsēdētāju augstākā līmeņa sanāksmes 2020. gada 28. janvāra kopīgo deklarāciju,
 - ņemot vērā 2020. gada 10. novembrī notikušo ES un Rietumbalkānu samitu saistībā ar Berlīnes procesu,
 - ņemot vērā Reglamenta 54. pantu,
 - ņemot vērā Ārlietu komitejas ziņojumu (A9-0031/2021),
- A. tā kā Kosova, tāpat kā jebkura valsts, kas vēlas kļūt par ES dalībvalsti, ir jāvērtē pēc tās sasniegumiem kritēriju un kopīgu vērtību kopuma, kas ir pievienošanās priekšnoteikums, izpildē, īstenošanā un atbilstības nodrošināšanā un tā kā pievienošanās grafiku un virzību nosaka vajadzīgo reformu kvalitāte un nodošanās tām;
- B. tā kā Kosovai ir jāvērs uzmanība uz fundamentālām reformām, kam jānovērš strukturāli trūkumi tiesiskuma, pamattiesību, demokrātisku institūciju darbības un valsts pārvaldes reformas jomā, kā arī uz ekonomikas attīstību un konkurētspēju;
- C. tā kā Kosova turpina cīnīties ar politisku nestabilitāti, jo īpaši kopš likumdošanas varas pirmstermiņa vēlēšanām 2019. gada 6. oktobrī; tā kā pēc *Albin Kurti* vadītās valdības pastāvēšanas beigām izgaismojās vairākas strukturālas problēmas, tostarp ārējo rīcībspēku nesankcionēta iejaukšanās Kosovā valdības un Asamblejas darbā, Konstitucionālās tiesas neatkarība un skaidrības trūkums attiecībā uz likumību balsojumā par valdību;

⁽¹⁾ Pieņemtie teksti, P8_TA(2019)0319.

⁽²⁾ Pieņemtie teksti, P9_TA(2020)0168.

Ceturtdiena, 2021, 25 marts

- D. tā kā transatlantisko rīcībspēku darbības pēdējā laikā nav bijušas saskaņotas un jaunā ASV administrācija sniegs jaunas — labākas sadarbības — iespējas;
- E. tā kā Kosova joprojām ir vienīgā Rietumbalkānu valsts, kuras pilsoņiem ir vajadzīga vīza, lai dotos uz Šengenas zonu, lai gan visi kritēriji vīzu režīma liberalizācijai bija izpildīti jau 2018. gadā;
- F. tā kā neoficiālā ekonomika Kosovā kavē ilgtspējīgas ekonomikas vispārēju attīstību valstī;
- G. tā kā Kosovai noteikti ir jāpastiprina centieni korupcijas un organizētās noziedzības apkarošanā un jāveido spēcīgas, koordinētas un neatkarīgas iestādes šo problēmu risināšanai;
- H. tā kā bijušais prezidents *Hashim Thaçi* atkāpās no amata 2020. gada 5. novembrī, lai stātos Kosovos specializēto palātu priekšā Hāgā par apsūdzībām kara noziegumos un noziegumos pret cilvēci; tā kā 2020. gada 30. novembrī tika reģistrēta apsūdzība pret *Hashim Thaçi*; tā kā Kosovos Asamblejas spīkere *Vjosa Osmani* pilda prezidentes pienākumus Kosovā;
- I. tā kā Kosova ir panākusi progresu, pielāgojot savu tiesisko regulējumu ES tiesību aktu kopumam, bet tai ir jāpalielina centieni un resursi, lai efektīvi īstenotu jaunus tiesību aktus un noteikumus apņēmīgāk un vērienīgāk visās politikas jomās;
- J. tā kā saskaņā ar Kosovos valdības sniegto informāciju Kosovos neatkarību ir atzinušas 117 valstis, tostarp 22 no 27 ES dalībvalstīm;
- K. tā kā Covid-19 pandēmija ir vēl nebijis slogs Kosovos veselības aprūpes, ekonomikas un sociālās aizsardzības sistēmām un ir skaidri parādījis, ka ES un Rietumbalkāniem kopīgās problēmas turpmāk jārisina kopā;
- L. tā kā ES ir sniegusi Rietumbalkānu valstīm finansiālu atbalstu vairāk nekā 3,3 miljardu EUR apmērā sabiedrības veselības krīzes tūlītējai risināšanai un Covid-19 pandēmijas sociāli ekonomiskās ietekmes mazināšanai reģionā;
- M. tā kā ES ir lielākā palīdzības un atbalsta sniedzēja Kosovai Covid-19 pandēmijas ekonomiskās un sociālās ietekmes mazināšanai; tā kā Kosova ir saņēmusi tūlītēju atbalstu 5 miljonu EUR apmērā veselības nozarei, atbalstu 63 miljonu EUR apmērā sociālajai jomai un ekonomikas atveseļošanai, palīdzības finansējumu 60 miljonu EUR apmērā un makrofinansiālo palīdzību 100 miljonu EUR apmērā;
- N. tā kā ekonomikas veicināšanas un ieguldījumu plāns Rietumbalkānu reģionam ilgtermiņā veicinās atgūšanos no Covid-19 pandēmijas, nodrošinot atbalstu reģiona ekonomikas attīstībai un reformām;
- O. tā kā Kosova saņēma atbalstu no Pirmspievienošanās palīdzības instrumenta (*IPA II*), kura kopējais paredzamais piešķirums 2014.–2020. gadā ir 602,1 miljons EUR, un tā kā Kosovai jāturpina uzlabot finansējuma apguves spējas;
- P. tā kā ES iesaiste Rietumbalkānu reģionā pārsniedz iesaisti jebkurā citā partnervalstī un tādējādi uzskatāmi parāda savstarpējās stratēģiskās saistības,

Apņemšanās saistībā ar paplašināšanos

1. atzinīgi vērtē Kosovos pastāvīgo un stingro apņemšanos tiekties iestāties Eiropas Savienībā un paātrināt reformas, kā arī Kosovos iedzīvotāju spēcīgo atbalstu integrācijai Eiropā un Eiropas identitātei;
2. pauž nožēlu par ierobežoto progresu *ERA 1* īstenošanā, taču atzīst valdības apņemšanos īstenot plašu reformu procesu, ko paredz *ERA 2*; aicina Kosovos iestādes uzņemties atbildību par šo procesu, apliecināt lielāku politisko gribu un uzlabot administratīvo spēju nolūkā veicināt ar ES saistīto reformu īstenošanu;
3. pauž bažas par ministrijas ES integrācijas jautājumos likvidāciju un aicina Kosovos valdību šīs ministrijas bijušās struktūras pilnībā un pienācīgi integrēt Premjerministra biroja organizatoriskajā struktūrā, kā to paredz nesen apstiprinātie noteikumi par Premjerministra biroja organizatorisko struktūru, un nodrošināt, lai jaunajai struktūrai tiktu piešķirtas tāda līmeņa pilnvaras un pienākumi, kādas nepieciešamas integrācijas procesa pienācīgas koordinācijas nodrošināšanai;

Ceturtdiena, 2021, 25 marts

4. atzinīgi vērtē 2019. gada 6. oktobrī un 2021. gada 14. februārī notikušo likumdošanas varas pirmstermiņa vēlēšanu miermīlīgo un pienācīgo norisi, tomēr pauž bažas par būtisko konkurences, izvēles brīvības un runas brīvības trūkumu Kosovas serbu kopienā, kā arī problēmām saistībā ar vēlētāju balsīm, kas nodotas ārpus Kosovas; uzsver, ka ir svarīgi novērst visus ES vēlēšanu novērošanas misijas konstatētos trūkumus un īstenot tās paustos ieteikumus; sagaida, ka visi politiskie spēki, veidojot jaunu valdību un izvēlot jaunu prezidentu, respektēs demokrātijas kultūru un Kosovas pilsoņu gribu;
5. pauž nožēlu, ka Kosova turpina cīnīties ar politisko nestabilitāti pēc vēlēšanām, un šai sakarā aicina visus politiskos spēkus Kosovā īstenot politiskās sistēmas reformu, veicot konstitucionālas izmaiņas, lai uzlabotu juridisko noteiktību un jaunas valdības veidošanas procesu;
6. atzinīgi vērtē to, ka Komisija savā 2020. gada ziņojumā par Kosovu ir apstiprinājusi savu vērtējumu par Kosovas spēju izmantot vīzu režīma liberalizācijas sniegtās priekšrocības, un aicina Padomi steidzami turpināt bezvīzu režīma nodrošināšanu Kosovas pilsoņiem; šai sakarā atgādina, ka Kosova turpina īstenot vīzu režīma liberalizācijas programmas kritērijus, kā to Komisija kopš 2018. gada jūlija ir konsekventi apstiprinājusi;
7. pauž nožēlu, ka Padome 2020. gadā nav pieņēmusi vīzu režīma liberalizāciju attiecībā uz Kosovu; uzskata, ka vīzu režīma liberalizācija veicinās stabilitāti un tuvinās Kosovu Eiropas Savienībai, atvieglojot ceļošanu un darījumdarbības veikšanu; norāda, ka Kosovas pilsoņu izolācija ietekmē ES programmu īstenošanu un ka Padomes kavēšanās pieņemt lēmumu liedz Kosovas pilsoņiem izmantot steidzami nepieciešamās iespējas, mazinot ES uzticamību, turklāt tas var ietekmēt Belgradas–Prištinas dialogu;
8. aicina ES dalībvalstis turpināt atbalstīt paplašināšanos un īstenot efektīvāku komunikācijas politiku attiecībā uz ES pilsoņiem saistībā ar paplašināšanos; aicina Komisiju un ES biroju Kosovā palielināt centienus, lai stiprinātu ES un Kosovas ciešākas partnerības nozīmi un prasības un palielinātu tās sniegtos ieguvumus;
9. atzinīgi vērtē Kosovas valdības lēmumu atcelt tarifus importam no Serbijas un Bosnijas un Hercegovinas, kas ļāva atsākt ES veicināto dialogu;
10. atzīmē, ka 2020. gada 4. septembrī Vašingtonā tika parakstīts nolīgums par Kosovas un Serbijas ekonomisko attiecību normalizāciju; tomēr pauž nožēlu par nolīgumā iekļautajiem noteikumiem, kas prasa Kosovai atteikties no nodoma kļūt par starptautisko organizāciju dalībnieci; atzinīgi vērtē ASV atjaunoto iesaistīšanos un uzsver, ka ES un ASV jāstiprina to partnerība un koordinēšana Rietumbalkānu reģionā; uzsver, ka transatlantiskā sadarbība ir būtisks faktors, lai panāktu stabilitāti reģionā, un uzsver ES vadošo lomu kā mediatorai Kosovas un Serbijas attiecību normalizēšanas procesā;
11. pauž nožēlu par Kosovas vēstniecības Izraēlā atvēršanu Jeruzalemē, kas ir pretrunā Eiropas Savienības nostājai attiecībā uz Izraēlas un Palestīnas strīda divu valstu risinājumu;
12. atzīst Kosovas bruņoto spēku (KFOR) un valstu, kuras iesaistījušās, būtisko devumu, lai saglabātu drošu vidi, pārvietošanās brīvību visiem Kosovas pilsoņiem un veicinātu Rietumbalkānu eiroatlantisko integrāciju;
13. aicina rast jaunas iespējas augsta līmeņa politikajam un politikas veidošanas dialogam ar Rietumbalkānu valstīm, regulāri rīkojot ES un Rietumbalkānu valstu augsta līmeņa sanāksmes un stiprinot kontaktus ministru līmenī; aicina aktīvi iesaistīties un pienācīgi iesaistīt Rietumbalkānu valstis konferencē par Eiropas nākotni;

Demokrātija un tiesiskums

14. atzinīgi vērtē progresu tiesiskuma regulējuma pielāgošanā, tostarp likuma par tiesnešu un prokuroru disciplinārbildību un likuma par mediāciju pielāgošanā, kā arī progresu saistībā ar elektroniskas lietu pārvaldības sistēmas un centralizēta sodāmības reģistra ieviešanu; tomēr pauž nožēlu par vājo īstenošanas līmeni;
15. aicina Kosovas varas iestādes pastiprināt centienus tiesību aktus īstenošanā pilsoņu labā, kā arī nodrošināt, ka labāk tiek koordinētas dažādu līdzekļu devēju atbalstītās dažādās programmas tiesiskuma jomā, ietverot vispārēja novērtējuma un pēc tam arī stratēģijas sagatavošanu attiecībā uz tiesiskuma jomu kopumā;

Ceturtdiena, 2021, 25 marts

16. uzsver nepieciešamību pastiprināt cīņu pret korupciju un pauž nopietnas bažas par īpašās korupcijas apkarošanas darba grupas likvidēšanu Kosovas policijā; uzsver, ka, lai efektīvi cīnītos pret korupciju, vajadzīga spēcīga politiskā griba, un aicina Kosovas iestādes pārādīt apņēmību korupcijas apkarošanā visos līmeņos;

17. aicina valdību izveidot un uzturēt spēcīgas un mērķtiecīgas struktūras, kas cīnīsies pret organizēto noziedzību un korupciju, un aicina pārtraukt izmaiņu veikšanu tiesībsardzības un korupcijas apkarošanas iestādēs, pamatojoties uz partiju politiskajām interesēm;

18. aicina Kosovu uzlabot reglamentējošo pasākumu īstenošanu attiecībā uz aktīvu iesaldēšanu, konfiskāciju un atgūšanu, kā arī uz galīgu notiesājošu spriedumu pieņemšanu augsta līmeņa korupcijas, organizētās noziedzības un finanšu noziegumu, nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas un terorisma finansēšanas gadījumos un uz tādu amatpersonu atcelšanu no amata, kurām izvirzītas apsūdzības par šādiem pārkāpumiem, un nodrošināt, lai nenotiktu iejaukšanās tiesībsardzības iestāžu un prokuratūras darbā;

19. pauž bažas, ka, neskatoties uz atbilstīgu tiesisko regulējumu, Kosovas tiesu sistēmu joprojām apdraud pārskatatbildības nepilnības un pārredzamības problēmas, kā arī politiska iejaukšanās; pauž nožēlu par pamanāmu rezultātu trūkumu cīņā pret organizēto noziedzību un sagaida, ka tiks panākts lielāks progress, uzlabojot rezultātus augsta līmeņa korupcijas un organizētās noziedzības lietu, tostarp cilvēku un narkotiku tirdzniecības lietu, izmeklēšanā un kriminālvajāšanā;

20. atzinīgi vērtē to, ka Kosovas Tiesu padome ir pieņēmusi tāds pasākumus, kas palīdz ierobežot ārēju iejaukšanos un nepamatotu ietekmes izmantošanu tiesas procesos; atzinīgi vērtē arī publicēto galīgo tiesas spriedumu skaita pieaugumu; uzskata, ka ir vajadzīgi turpmāki pasākumi, kas nodrošinātu tiesu iestāžu lielāku neatkarību un depolitizāciju un nepieļautu nepamatotu iejaukšanos nozīmīgās lietās;

21. aicina Kosovu nodrošināt, lai pastāvīgi būtu pieejami politisko partiju finanšu pārskati un revīzijas ziņojumi un lai attiecīgā gadījumā tiktu piemērotas sankcijas; norāda, ka jāuzlabo valstij piederošo uzņēmumu finansiālā uzraudzība un pārskatatbildība; šai sakarā atzinīgi vērtē priekšlikumu jaunam likumam par politisko partiju finansēšanu un mudina Kosovas Asambleju pieņemt tiesisko regulējumu, lai reglamentētu politisko partiju finansēšanu atbilstīgi Venēcijas komisijas ieteikumiem;

22. atkārtoti uzsver, ka lielas bažas joprojām rada amatpersonu atlase un iecelšana augsta līmeņa amatos, kas saistīti ar lēmumu pieņemšanu civildienestā un valsts uzņēmumos, un norāda, ka iecelšana šādos amatos jāveic, īstenojot uz nopelniem balstītu, godīgu un konkurenci veicinošu procedūru; atzīst Kosovas valdības centienus, parakstot saprašanās memorandus ar Apvienoto Karalisti par šā procesa uzraudzību; atkārtoti aicina panākt progresu un paust skaidru politisko apņemšanos īstenot valsts pārvaldes reformu, ko var panākt, uzlabojot attiecīgo tiesību aktu īstenošanu;

23. atzinīgi vērtē uzlabojumus Kosovas Asamblejas darbības organizēšanā un plenārsēžu vadīšanā, pamatojoties uz reglamentu; tomēr pauž nožēlu par to, ka bieži trūkst kvoruma un pastāvīgi kavējas parlamentārais darbs, kas īpaši negatīvi ietekmē ar pandēmiju saistītā atbalsta tiesību aktu kopuma pieņemšanas procesu;

24. pauž nožēlu, ka Kosovas Asambleja ar pirmo mēģinājumu nevarēja pieņemt otro ekonomikas atveseļošanas tiesību aktu kopumu, uzsver politiskās stabilitātes nozīmi un aicina Asambleju un valdību konstruktīvi sadarboties un ievērot paraugpraksi parlamenta darbā;

25. uzteic Kosovas centienus cīņā pret radikalizāciju, terorismu un vardarbīgu ekstrēmismu, tostarp centienus apturēt ārvalstu kaujinieku plūsmu; uzsver, ka nepieciešami papildu centieni, lai risinātu jautājumus saistībā ar terorisma finansēšanu, kā arī ārvalstu kaujinieku rehabilitāciju un reintegrāciju;

26. aicina īstenot aktīvu reģionālo sadarbību un nodrošināt labāku koordinēšanu un informācijas apmaiņu Kosovas Republikas un ES un tās dalībvalstu drošības dienestu starpā, lai ierobežotu potenciālo teroristu darbību; mudina Kosovu risināt jautājumu par radikalizāciju tiešsaistē un ārējo ekstrēmistu ietekmi un aicina Komisiju un dalībvalstis sniegt atbalstu Kosovai šo nozīmīgo centienu īstenošanā;

27. pauž bažas par trešo valstu centieniem atbalstīt radikalizāciju, it īpaši jauniešu vidū, bieži vien finansējot vai nodrošinot ievērojamus resursus, piemēram, izglītības iestādēm Kosovā, kas var būt radikalizācijas perēkļi, kā arī pauž bažas par to, ka pašreizējai situācijai saistībā ar Covid-19 varētu būt negatīva ietekme uz radikalizācijas mazināšanas centieniem, jo ekonomiskā situācija pasliktinās;

Ceturtdiena, 2021, 25 marts

28. atzinīgi vērtē sadarbības līguma noslēgšanu starp Kosovas policiju un Eiropolu, kas būs pamats ciešākai sadarbībai terorisma un ekstrēmisma, kā arī starptautiskās organizētās noziedzības apkarošanā, un aicina to pēc iespējas drīzāk īstenot;
29. norāda, ka saskaņā ar pēdējām aplēsēm Kosovas iedzīvotājiem pieder aptuveni 250 000 nelegālu ieroču; pauž nopietnas bažas par šo satraucošo situāciju, kas negatīvi ietekmē sabiedrības drošību; aicina Kosovas iestādes pastiprināt centienus, lai risinātu šo problēmu, un uzsākt efektīvu programmu, kas paredzētu šo ieroču konfiskāciju vai brīvprātīgu nodošanu policijai;
30. uzteic Kosovas pastāvīgo un konstruktīvo sadarbību migrācijas jomā un to, ka pastāvīgi samazinās Kosovas pilsoņu iesniegto patvēruma pieteikumu skaits, kā arī Kosovas pilsoņu atpakaļuzņemšana, un tāpat atzinīgi vērtē sekmīgo sadarbību ar Kosovas iestādēm atpakaļuzņemšanas jomā;
31. atzinīgi vērtē noteikumu par ārvalstnieku integrāciju pieņemšanu un aicina tos pilnībā īstenot; uzsver, ka ir jāturpina darbības, lai nodrošinātu pietiekamu administratīvo un izpildes kapacitāti migrācijas problēmu risināšanai, tostarp cīņai pret migrantu kontrabandu;
32. atkārtoti pauž pilnīgu atbalstu Kosovas specializēto palātu un specializētās prokuratūras darbībai, kas uzskatāmi parāda Kosovas apņemšanos ievērot tiesiskumu, turklāt to darbs ir arī Kosovas interesēs; uzsver, ka ir svarīgi, lai specializētās palātas varētu turpināt darboties patstāvīgi bez jebkādiem traucējumiem no ārienes; atzinīgi vērtē Kosovas specializēto palātu mandāta pagarināšanu un to darbu Hāgā;
33. atzinīgi vērtē EULEX misijas mandāta pagarināšanu un aicina Kosovu pilnībā un labticīgi sadarboties ar EULEX, kā arī ar specializētajām palātām un specializēto prokuratūru; pauž nožēlu par centieniem apdraudēt EULEX mandātu; atkārtoti aicina EULEX palielināt savu efektivitāti un ievērot visaugstākos pārredzamības standartus un absolūtas neietiecības pieeju attiecībā uz korupciju;
34. atzinīgi vērtē likuma par publisko dokumentu pieejamību pieņemšanu; aicina īstenot turpmākus centienus, lai uzlabotu pārredzamību un panāktu publiskā finansējuma labāku uzraudzību, tostarp uzlabojot publiskā iepirkuma sistēmu;
35. atzinīgi vērtē veiktos pasākumus kiberdrošības spēju veidošanā, it īpaši pirmās Valsts kiberdrošības stratēģijas pieņemšanu; uzskata, ka ir ļoti svarīgi saglabāt šo virzību, lai panāktu likumdošanas iniciatīvu pilnīgu īstenošanu šajā jomā un lai risinātu kvalificētu profesionāļu trūkuma problēmu IKT un kiberdrošības jomā;

Pamatbrīvību un cilvēktiesību ievērošana

36. atzīmē, ka Kosovas tiesiskā un institucionālā sistēma kopumā nodrošina cilvēktiesību, minoritāšu tiesību un pamattiesību aizsardzību; uzsver, ka joprojām pastāv problēmas tās īstenošanā, jo īpaši attiecībā uz valodas tiesībām, it sevišķi daudzvalodu pārraidēm, kuru trūkums ietekmē minoritāšu kopienų piekļuvi informācijai un ir radījis īpaši negatīvu ietekmi Covid-19 pandēmijas laikā;
37. aicina Kosovu bez diskriminācijas nodrošināt līdzvērtīgu valsts izglītību minoritāšu valodās un visā Kosovā nodrošināt piekļuvi oficiālajiem dokumentiem visās oficiālajās valodās, kā arī nodrošināt vienādas iespējas, vienādu pārstāvību politiskajā dzīvē un piekļuvi valsts pārvaldei un tiesu iestādēm;
38. aicina labāk aizsargāt un integrēt personas, kas pieder minoritātēm, tostarp romus, aškalus, ēģiptiešus, serbus, bosniešus, turkus un goranus, kā arī personas ar invaliditāti un pārvietotās personas, nodrošinot tām pienācīgu veselības un sociālo aizsardzību, it īpaši Covid-19 pandēmijas laikā un ņemot vērā tās sociālekonomisko ietekmi;
39. mudina pielikt lielākas pūles diskriminācijas un pret romiem vērsta noskaņojuma apkarošanai; pauž īpašas bažas par sociālo diskrimināciju pret romu, aškalu un ēģiptiešu kopienām, to izslēgšanu no politisko un sociālo lēmumu pieņemšanas, kā arī par pastāvīgu resursu trūkumu un piekļuves trūkumu nodarbinātības iespējām, tiesu iestādēm, sabiedriskajiem pakalpojumiem, mājokļiem, veselības aprūpei, kanalizācijas sistēmām un tekošam ūdenim;
40. pauž nožēlu, ka valsts parlaments joprojām nav izskatījis lūgumrakstu, ko parakstījušas gandrīz 500 personas, kuras vēsturisku apsvērumu dēļ sevi atzinušas par bulgāriem, lai gan šo lūgumrakstu Kosovas Asambleja reģistrēja jau 2018. gada maijā; uzsver, ka otrajā Kosovas tautas skaitīšanā, kas paredzēta 2021. gadā, ir jāparedz arī tautība "bulgārs";

Ceturtdiena, 2021, 25 marts

41. atzīmē, ka netiek nodrošināta sabiedriskās raidorganizācijas finanšu un redakcionālā brīvība; atkārtoti uzsver nepieciešamību nodrošināt mediju pārredzamību, tostarp īpašumtiesību pilnīgu pārredzamību un to neatkarību no jebkāda veida politiskas ietekmes; šai sakarā aicina nekavējoties iecelt Informācijas un privātuma aģentūras vadītāju;
42. uzsver, ka jāpastiprina cīņa pret draudiem un uzbrukumiem žurnālistiem, kā arī jāizbeidz nesodāmība par šādiem noziegumiem; atzīst, ka, neskatoties uz šīm problēmām, runas brīvība ir paredzēta Kosovas konstitūcijā un ka Kosovā ir pluralistiska un aktīva mediju vide;
43. atbalsta daudznacionālas un daudzvalodu sabiedriskās raidorganizācijas izveidi, kas, sekojot ARTE piemēram, vienotu iedzīvotājus un veicinātu mieru un izlīgumu Eiropas dienvidaustrumu valstu starpā;
44. pauž nožēlu, ka arvien pieaug stratēģisku tiesas procesu pret sabiedrības līdzdalību (SLAPP) skaits, kuri tiek izmantoti, lai iebiedētu žurnālistus un iedzīvotājus un izvīrētu apsūdzības ar mērķi viņus apklusināt un apspiest publiskās debates;
45. atzinīgi vērtē likuma par trauksmes cēlēju aizsardzību pieņemšanu un mudina pieņemt visus nepieciešamos noteikumus tā efektīvai un sekmīgai īstenošanai; šai sakarā aicina nekavējoties iecelt Informācijas un privātuma aģentūras komisāru;
46. pauž bažas par dezinformācijas kampaņām ar mērķi deleģitimizēt Kosovas valsts statusu; mudina stiprināt Eiropas sadarbību ar Kosovu, risinot dezinformācijas un hibrīddraudu problēmu, kas var apdraudēt Eiropas perspektīvu reģionā, un cīnīties pret reģionālām dezinformācijas kampaņām, tostarp stratēģiski uzsverot ES nozīmi reģiona iedzīvotājiem;
47. atgādina par stipro saikni starp nepilnībām mediju brīvības jomā un vietējo un ārvalstu dalībnieku iespējām manipulēt ar faktiem un izplatīt dezinformāciju; aicina Komisiju un EĀDD cieši sadarboties, lai risinātu šīs saiknes un problēmas, kas pārklājas, kā arī veicināt uz Balkāniem orientēta izcilības centra izveidi dezinformācijas jautājumos;
48. atzinīgi vērtē Kosovas Republikas Asamblejas 2020. gada 25. septembrī vienprātīgi pieņemto lēmumu tieši īstenot Eiropas Padomes Konvenciju par vardarbības pret sievietēm un vardarbības ģimenē novēršanu un apkarošanu (Stambulas konvencija); sagaida, ka Kosovas valdība nekavējoties uzsāks konvencijas īstenošanu un nodrošinās tam nepieciešamos resursus un infrastruktūru;
49. atzinīgi vērtē Kosovas dzimumu līdztiesības programmas pieņemšanu, kā arī Sieviešu partijas darbu Kosovas Asamblejā; aicina Kosovas varas iestādes pastiprināt centienus dzimumu līdztiesības veicināšanā un sieviešu ekonomiskās situācijas stiprināšanā, tostarp nosakot par prioritāti integrētu pieeju dzimumu līdztiesībai un pastiprinot sadarbību ar pilsonisko sabiedrību, tostarp sieviešu organizācijām, kā arī radot vidi, kas sekmētu sieviešu labāku pārstāvību ar lēmumu pieņemšanu saistītos amatos, un nodrošinot, ka mācību grāmatās netiek uzturēti stereotipi un veicināta diskriminācija; šai sakarā aicina nodrošināt sieviešu dalību sarunu grupā, kas atbildīga par Belgradas un Prištinas dialogu; prasa ES atbalstīt šos centienus un pasākumus, ievērojot iepriekš minētos ieteikumus;
50. pauž bažas par sieviešu neaktivitāti, ko cita starpā veicina darba tirgū notiekošā diskriminācija dzimuma dēļ, un aicina Kosovas iestādes veicināt sieviešu dalību darba tirgū; aicina Kosovu pielāgot jauno darba likumu, lai cita starpā reglamentētu arī tiesības uz atvaļinājumu, lai izvairītos no diskriminācijas dzimuma dēļ, paredzot tiesības saistībā ar grūtniecības un dzemdību atvaļinājumu, paternitātes atvaļinājumu un vecāku atvaļinājumu;
51. atkārtoti pauž bažas par vardarbības ģimenē un ar dzimumu saistītas vardarbības izplatību; šajā sakarā atzinīgi vērtē kriminālkodeksa pārskatīšanu, kā arī EULEX ziņojumā minētos uzlabojumus vairākās jomās saistībā ar to, kā Kosovas policija risina seksuālās vardarbības lietas; tomēr atzīmē, ka bažas joprojām rada tas, ka netiek uzsākta kriminālvajāšana un piemēroti nopietni sodi, kā arī pastāv vainīgo nesodāmība, izsekošanas sistēmu un lietu datubāžu nepietiekamība, trūkst atbilstīgu resursu un cietušajiem sniegtu pakalpojumu (patvēruma vietas, pārbaužu veikšanas centri, atbalsts traumas pārvarēšanai, konsultācijas), kā arī bažas rada tas, ka netiek nodrošināta apmācība un tiesu sistēmā kopumā netiek izmantoti institucionalizēti darbības protokoli;

Ceturtdiena, 2021, 25 marts

52. uzsver, ka Covid-19 pandēmijai ir bijusi ļoti negatīva ietekme uz sievietēm un minoritātēm, jo tā ir palielinājusi nevienlīdzību un padziļinājusi pastāvošās problēmas, tostarp veicinājusi vardarbības ģimenē pieaugumu, un aicina Kosovas valdību un iestādes šos aspektus ņemt vērā, reaģējot uz pandēmiju;

53. atzinīgi vērtē likuma par bērnu aizsardzību pieņemšanu — tas ir būtisks solis bērnu tiesību aizsardzībā Kosovā; uzsver arī, ka ir svarīgi cīnīties pret vardarbību pret bērniem; uzsver, ka nepieciešami atbilstīgi finanšu resursi un cilvēkresursi, lai nodrošinātu šā mērķa efektīvu īstenošanu; norāda, ka ir īpaši svarīgi risināt ilgstošo problēmu saistībā ar bērnu un piespiedu laulībām, it īpaši romu, aškalu un ēģiptiešu kopienās, nosakot likumīgo laulībā stāšanās vecumu un veicot atbilstīgus pasākumus, kā arī paredzot ziņošanu tiesībaizsardzības un tiesu iestādēm;

54. atzinīgi vērtē panākumus LGBTI tiesību aizsardzībā likumdošanas un rīcībpolitikas līmenī; tomēr norāda uz nepieciešamību pilnībā īstenot spēkā esošo regulējumu diskriminācijas novēršanai un aicina pienācīgi izmeklēt pret LGBTI personām vērstus naida noziegumus; aicina valdību civilt kodeksa projektā iekļaut arī viena dzimuma partnerību, kā to paredz valsts konstitūcija;

55. atzinīgi vērtē Kosovas iestāžu pastāvīgos centienus uzlabot pilsoniskās sabiedrības spēju jēgpilni iesaistīties politikas veidošanā; aicina turpināt uzlabot sadarbību starp valdību un pilsonisko sabiedrību un palielināt pilsoniskās sabiedrības līdzdalību politikas veidošanā; atkārtoti norāda, ka ir jāuzlabo pārskatatbildība par pilsoniskajai sabiedrībai piešķirtā publiskā finansējuma izlietojumu, kā arī finansējuma izlietojuma pārredzamība;

56. pauž bažas par koordinācijas trūkumu starptautisko līdzekļu devēju starpā, uz ko norādījušas vairākas organizācijas, kas veic aktīvu darbību valstī; aicina Kosovas valdību rīkoties, lai izvairītos no centienu dublēšanās un nevajadzīgas pārklāšanās, kā arī efektīvāk pārvaldīt attiecības ar starptautiskajiem līdzekļu devējiem;

57. atzinīgi vērtē pašreizējā ombuda darbu cilvēktiesību ievērošanas kultūras veicināšanā, kā arī to, ka Kosovas iestādes īsteno arvien vairāk ombuda ieteikumu, tādējādi cita starpā efektīvi veicinot spīdzināšanas un cita veida nežēlīgas, necilvēcīgas un degradējošas izturēšanās novēršanu;

Samierināšana un labas kaimiņattiecības

58. atzinīgi vērtē Kosovas centienus saglabāt konstruktīvas kaimiņattiecības ar visām reģiona valstīm un proaktīvi pielāgoties ES kopējai ārpolitikai un drošības politikai (KĀDP); atzinīgi vērtē Kosovas apņemšanos īstenot reģionālās iniciatīvas un aicina īstenot saistības dažādās reģionālajās struktūrās, kas veicina kopējo reģionālo tirgu;

59. uzsver, ka Serbijas un Kosovas attiecību normalizēšana ir prioritāte un abu valstu pievienošanās Eiropas Savienībai priekšnoteikums un ka attiecību normalizēšanai ir būtiska nozīme, lai nodrošinātu stabilitāti un labklājību reģionā kopumā; atzīst abu pušu ciešāku iesaistīšanos ES veicinātajā dialogā un aicina aktīvi un konstruktīvi līdzdarboties šajā dialogā, ko vada ES īpašais pārstāvis, cenšoties panākt visaptverošu, ilgtspējīgu un juridiski saistošu nolīgumu saskaņā ar starptautiskajām tiesībām;

60. atkārtoti pauž aicinājumu labticīgi un savlaicīgi virzīties uz visu jau panākto vienošanos pilnīgu īstenošanu un beidzot bez liekas kavēšanās izveidot serbu vairākuma pašvaldību asociāciju vai kopienu; aicina EĀDD izveidot mehānismu visu līdz šim panākto nolīgumu īstenošanas uzraudzībai un kontrolei un periodiski ziņot par esošo situāciju Eiropas Parlamentam; šai sakarā atkārtoti pauž pilnīgu atbalstu ES īpašajam pārstāvim Belgradas un Prištinas dialogā *Miroslav Lajčāks*;

61. mudina Serbijas un Kosovas valdības atturēties no jebkādas rīcības, kas varētu mazināt pušu starpā panākto uzticību un apdraudēt savstarpējā dialoga konstruktīvu turpināšanu; uzsver, ka gan Kosova, gan Serbija ir etniski daudzveidīgas un ka šajā reģionā par mērķi nedrīkst izvirzīt etniski homogēnu valstu izveidošanu;

Ceturtdiena, 2021, 25 marts

62. aicina Kosovu risināt iekšējās problēmas saistībā ar Kosovas pieeju dialogam, izveidot īpašu pārstāvju grupu dalībai sarunās, kā arī izveidot kopīgu sarunu platformu un veidot dialogu starp valdošo koalīciju un opozīcijas partijām; uzskata, ka Belgradas un Prištinā dialogam ir jābūt atklātam un pārredzamam un ka par to atbildīgajām amatpersonām būtu regulāri jāapspriežas ar Kosovas Asambleju par dialoga norisēm; aicina valdību Kosovas iedzīvotājus efektīvāk informēt par dialoga rezultātiem;
63. atzīmē, ka piecas ES dalībvalstis vēl nav atzinušas Kosovu, un atkārtoti aicina tās to darīt un apstiprināt ticamu Eiropas apņemšanos īstenot paplašināšanās procesu; uzsver, ka Kosovas neatkarība ir nenovēršana un ka atzīšana vēl vairāk veicinātu attiecību normalizēšanos starp Kosovu un Serbiju, sekmētu un stiprinātu stabilitāti reģionā, kā arī veicinātu abu valstu integrāciju ES;
64. atzinīgi vērtē to, ka Vašingtonā parakstīto nolīgumu saistībā ar Kosovas neatkarību nesēn ir atzinusi Izraēla, taču nosoda Serbijas īstenoto neatzīšanas kampaņu pret Kosovu, kuras rezultātā vairākas valstis atsauc savu atzīšanu;
65. atzinīgi vērtē sekmīgo reģionālo sadarbību starp Kosovu un Serbiju cīņā pret Covid-19 pandēmijas izplatīšanos, tostarp sadarbību starp Mitrovicas reģiona ziemeļdaļas un dienviddaļas mēriem un saziņu starp abu valstu veselības ministriem;
66. pauž nožēlu, ka Mitrovicas tilts joprojām nav atvērts visai satiksmei, kaut arī atjaunošanas darbi ir pabeigti; aicina Serbijas un Kosovas iestādes veicināt cilvēku savstarpējos kontaktus starp vietējām kopienām, lai stiprinātu dialogu, tostarp nevalstiskā līmenī; aicina Komisiju, EĀDD un Padomi atbalstīt premjerministru un viņa komandu iekšējā samierināšanas dialogā ar Kosovas serbiem, sniedzot konkrētas drošības garantijas un sociālekonomiskās integrācijas iespējas;
67. norāda, ka bezvīzu režīms starp Bosniju un Hercegovinu un Kosovu ir nepieciešams priekšnosacījums reģionālās sadarbības paplašināšanai;
68. atzinīgi vērtē Komisijas centienus veikt lielākā mērā stratēģiski pārdomātus ieguldījumus Rietumbalkānos, īstenojot īpašu Ekonomikas un investīciju plānu (EIP); atzīst EIP nozīmi ilgtspējīgas savienojamības, cilvēkkapitāla, konkurētspējas un iekļaujošas izaugsmes atbalstīšanā, kā arī reģionālās un pārrobežu sadarbības stiprināšanā; uzsver, ka visiem ieguldījumiem jāatbilst Parīzes nolīguma mērķiem un ES dekarbonizācijas mērķiem;
69. atkārtoti uzsver savu atbalstu iniciatīvai izveidot reģionālo komisiju, kas atbildīga par faktu konstatāciju saistībā ar kara noziegumiem un citiem rupjiem cilvēktiesību pārkāpumiem bijušajā Dienvidslāvijā (RECOM); uzsver Jauniešu reģionālās sadarbības biroja (RYCO) veiktā darba svarīgumu un atzinīgi vērtē Kosovas aktīvo iesaisti; atkārtoti norāda, ka ir aktīvāk jāvērsas pie jauniešiem ziemeļu pašvaldībās un ka viņi jāintegre valsts sociālekonomiskajās struktūrās;
70. aicina pielikt lielākas pūles, lai izskatītu ģimenes locekļu lūgumus attiecībā uz pazudušām personām, kā arī nolūkā padarīt pieejamus kara laika arhīvus un atklāt informāciju par cilvēkiem, kas joprojām tiek uzskatīti par pazudušiem 1998.–1999. gada Kosovas kara rezultātā; aicina turpināt īstenot Kosovas Prokuratūras padomes stratēģiju par kara noziegumiem, kas joprojām būtiski kavējas politisku apsvērumu, resursu trūkuma un starptautiskās un reģionālās sadarbības trūkuma dēļ;
71. uzsver, ka būtiska nozīme ir informācijai par apbedīšanas vietām un visu kara noziegumu izmeklēšanai un notiesāšanai par tiem, lai nodrošinātu taisnīgumu upuriem; aicina Serbiju veikt izmeklēšanu par triju cilvēku mirstīgajām atliekām, kas līdz šim izraktas meklējumu laikā masu kapos Kizevakas ciemā Raskas pašvaldībā Kosovas robežas tuvumā un kas tika atklātas 2020. gada novembrī un tiek uzskatītas par Kosovas albanu mirstīgajām atliekām;
72. pauž atzīību Kosovai par reliģisko kopienu mierīgu līdzaspastāvēšanu un uzsver, ka ir svarīgi arī turpmāk aizsargāt visu reliģisko kopienu kultūras mantojumu un īpašumtiesības; aicina Kosovas iestādes izmantot kultūras mantojumu, lai tuvinātu dažādās kopienas, un efektīvāk popularizēt valsts daudznacionālo kultūras un reliģisko mantojumu;
73. pauž bažas par arvien pieaugošo vienvalodības tendenci un par to, ka iedzīvotāji un it īpaši jaunieši nesaprot dažādās Kosovas kopienu valodas; tādēļ uzsver, ka ir jāmācās citu kopienu valodas, jāievieš sadarbības platformas, jāpielāgo izglītības sistēma un jāvērsas pret mazākuma kopienu nepietiekamu pārstāvību civildienestā;

Ceturtdiena, 2021, 25 marts

74. uzsver, ka Kosovas ilgtermiņa stabilitāte un labklājība joprojām ir atkarīga no kosoviešu, albāņu un serbu attiecībām un ka visi politiskie spēki ir atbildīgi par to, lai tiktu stiprināta un veicināta politiskā kultūra, kas balstīta uz iecietību, iekļautību un savstarpēju izpratni un cieņu;

Ekonomika

75. atzīmē, ka ir vajadzīgs spēcīgs politisks atbalsts, efektīva īstenošana un cieša uzraudzība cīņā pret Kosovas ievērojamo neoficiālo ekonomiku, kas ir nopietns šķērslis privātā sektora attīstībai valstī un ietekmē tās spēju nodrošināt kvalitatīvus sabiedriskos pakalpojumus;

76. aicina Kosovas iestādes un Komisiju arī turpmāk atbalstīt MVU, lai attīstītu dzīvotspējīgu ekonomiku Kosovā;

77. uzsver, ka steidzami jāīsteno aktīva darba tirgus politika, tostarp prasmju pilnveide, arodizglītība un apmācība darba vietā ar mērķi palielināt neaizsargātu iedzīvotāju grupu nodarbinātību; uzsver, ka, lai nodrošinātu darba tirgus un tirgus vajadzības, jāveic reforma mācību un izglītības sistēmā, un aicina izglītības un nodarbinātības pasākumu izstrādē un īstenošanā iekļaut pie minoritāšu grupām piederošas personas; atkārtoti norāda, ka ir svarīgi nodrošināt lielākas iespējas jauniešiem un sievietēm;

78. pauž nopietnas bažas par augsti kvalificēta darbaspēka masveida emigrāciju no Kosovas un aicina ieviest visaptverošus sociālekonomiskus pasākumus, lai atrisinātu iedzīvotāju skaita samazināšanās problēmu; aicina Komisiju un Rietumbalkānu valstis izstrādāt reģionālu stratēģiju, lai risinātu pastāvīga jauniešu bezdarba situāciju, novēršot prasmju neatbilstību starp izglītības sistēmu un darba tirgu, uzlabojot mācīšanas kvalitāti un nodrošinot atbilstošu finansējumu aktīviem darba tirgus pasākumiem un profesionālās izglītības programmām, kā arī atbilstīgām bērnu aprūpes un pirmsskolas izglītības iestādēm;

79. aicina panākt ievērojamus uzlabojumus izglītības un izglītības kvalitātes jomā; aicina Kosovu strādāt, lai panāktu turpmākus uzlabojumus izglītības iestāžu reformas īstenošanā, nodrošinot nepieciešamos mācību materiālus un atbilstīgus mācību apstākļus visiem skolēniem un studentiem, it īpaši pievēršoties izglītības pieejamības problēmām pašreizējās pandēmijas apstākļos;

80. atzinīgi vērtē Kosovas lēmumu iesaistīties tā dēvētajā mini Šengenas iniciatīvā, lai uzlabotu attiecības ar kaimiņvalstīm un sniegtu jaunas iespējas Kosovas iedzīvotājiem un uzņēmumiem;

81. atzinīgi vērtē to, ka Kosova izmanto arī ES digitālā vienotā tirgus sniegtos ieguvumus, un uzsver nepieciešamību ieguldīt digitalizācijā, lai uzlabotu iedzīvotājiem sniegtos pakalpojumus, mazinātu digitālo plaisu un nodrošinātu vienlīdzīgu piekļuvi internetam, tostarp vismazāk aizsargātajām iedzīvotāju grupām, kā arī lauku apvidos; norāda, ka digitalizācijai piemīt liels potenciāls veicināt Kosovas ekonomikas attīstību;

82. atzinīgi vērtē jaunā reģionālā viesabonēšanas nolīguma, kurš tika parakstīts 2019. gada aprīlī, stāšanās spēkā, kas ir skaidrs piemērs tam, kā reģionālā sadarbība var nodrošināt konkrētus ieguvumus reģiona iedzīvotājiem un uzņēmumiem;

83. atzīmē, ka pandēmija apdraud veselības aprūpes sistēmu; mudina Kosovu stiprināt veselības aprūpes nozari, lai visiem iedzīvotājiem nodrošinātu atbilstošus un pieejamus primārās veselības aprūpes pakalpojumus, jo īpaši izmantojot vajadzībām atbilstošus sociālos pabalstus tām iedzīvotāju grupām, kuras visvairāk skārusi Covid-19 krīze; norāda, ka Kosovu ir pametis liels skaits veselības jomas profesionāļu un tas padziļina veselības aprūpes profesionāļu trūkuma problēmu un negatīvi ietekmē veselības aprūpes sistēmu;

84. norāda, ka Covid-19 pandēmija ir palielinājusi strukturālās nepilnības, it īpaši tādēļ, ka kavējas likuma par ekonomikas atveseļošanu pieņemšana, un aicina Kosovas iestādes īstenot efektīvas strukturālās reformas, lai mazinātu pandēmijas ietekmi un paātrinātu ekonomikas atveseļošanu pēc krīzes, tostarp risinot jautājumu par sabiedrības veselības apdrošināšanas neesamību, kā arī jautājumu par prezidenta un premjerministra kompetenču sadalījumu pandēmijas seku mazināšanā, kura aktualitāti skaidri izgaismoja ārkārtas stāvokļa izsludināšana, lai varētu noteikt valsts mēroga pārvietošanās ierobežojumus;

Ceturtdiena, 2021, 25 marts

85. atkārtoti uzsver, ka ES ātri mobilizēja tūlītēju atbalstu Rietumbalkāniem, lai novērstu ārkārtas situāciju veselības jomā, ko izraisījusi Covid-19 pandēmija, un veicinātu reģiona sociālekonomisko atveseļošanu; norāda, ka, pieņemot IPA 2019. un 2020. gada programmas, tika paredzēts atbalsts Kosovai vairāk nekā 138 miljonu EUR apmērā un ka no šīs summas 50 miljonu EUR izlietojums ir pārdaļīts, lai īstermiņā un vidējā termiņā risinātu Covid-19 krīzes radītās sociālās un ekonomiskās problēmas;

86. uzsver Eiropas solidaritātes nozīmi un aicina Komisiju turpināt atbalstīt Kosovu un citas Rietumbalkānu valstis to centienos ierobežot pandēmiju; aicina Komisiju un Padomi iekļaut Kosovu kopīgā ES vakcīnu iepirkumā un paredzēt pietiekamu daudzumu Covid-19 vakcīnu visiem Rietumbalkānu valstu iedzīvotājiem;

87. aicina uzlabot valsts uzņēmumu ieņēmumu iekasēšanu un tās uzraudzību; atzinīgi vērtē sākotnējos panākumus nodokļu parāda mazināšanā; uzsver, ka jāveic turpmāki centieni, lai palielinātu nodokļu ieņēmumus, samazinot neoficiālo ekonomiku un uzlabojot nodokļu ieņēmumu iekasēšanas efektivitāti, tādējādi nodrošinot lielāku finansējumu prioritārajām jomām, tostarp izglītībai un veselībai;

Vide, enerģētika un transports

88. aicina varas iestādes nodrošināt pielāgošanos ES standartiem un politikas mērķiem klimata un vides jomā saskaņā ar saistībām, kas noteiktas Parīzes nolīgumā, un Eiropas zaļā kursa stratēģisko mērķi panākt oglekļneitralitāti līdz 2050. gadam, un aicina Kosovu strādāt, lai īstenotu zaļo programmu Rietumbalkāniem, kurā iekļautas Eiropas zaļā kursa prioritātes;

89. atzinīgi vērtē saistībā ar Berlīnes procesu 2020. gada 10. novembrī Sofijā notikušās Rietumbalkānu augstākā līmeņa sanāksmes rezultātus un turpina paust atbalstu visām kopīgām iniciatīvām, kuru mērķis ir uzlabot integrāciju un labas kaimiņattiecības reģionā; atzinīgi vērtē deklarācijas par zaļo programmu apstiprināšanu, kas atbilst ES zaļajam kursam, un vadītāju pausto gatavību veikt pasākumus un pielāgoties attiecīgajām ES rīcībpolitikām, kas paredz mērķi līdz 2050. gadam panākt klimatneitralitāti;

90. pauž nopietnas bažas par to, ka lielākā daļa enerģijas Kosovā tiek iegūta no oglēm, kā arī par plāniem būvēt jaunas ogļu elektrostacijas; mudina Kosovu palielināt enerģētikas nozares ilgtspēju, dažādojot enerģijas avotus, nekavējoties pārtraucot visas neatbilstīgās ogļu subsīdijas, decentralizējot enerģijas ražošanu un pārejot uz atjaunojamiem energoresursiem;

91. norāda, ka valsts tiesiskais regulējums jāpielāgo ES direktīvām par lielām sadedzināšanas iekārtām un rūpniecības emisijām; aicina Kosovu veikt starptautiskiem standartiem atbilstīgus ietekmes uz vidi novērtējumus un pieņemt nepieciešamos pasākumus, lai saglabātu un aizsargātu ekoloģiski sensitīvas teritorijas;

92. aicina Kosovas iestādes pildīt uzņemtās saistības slēgt Kosovas spēkstaciju "A" un pārtraukt tās ekspluatāciju; atzinīgi vērtē Eiropas Komisijas vēlmi gan finansiāli, gan arī tehniski palīdzēt Kosovas valdībai šajā procesā;

93. atgādina, ka prioritātes piešķiršana energoefektivitātes pasākumiem un to pilnveidošana, tostarp esošo centralizētās siltumapgādes sistēmu, kuru pamatā ir ogļu un naftas produktu kurināmā izmantošana, pārveide par efektīvām koģenerācijas un atjaunojamo energoresursu enerģijas sistēmām, ir būtisks faktors klimata mērķu sasniegšanai; uzsver, ka ir svarīgi mazināt enerģētisko nabadzību;

94. pauž nopietnas bažas par joprojām lielo priekšlaicīgas nāves gadījumu skaitu gaisa piesārņojuma dēļ, ko rada emisijas, kas pārsniedz tiesību aktos noteiktos ierobežojumus lielām sadedzināšanas iekārtām; mudina Kosovas iestādes nekavējoties vērsties pret gaisa piesārņojumu un izstrādāt ticamu plānu, lai izmaksu ziņā efektīvā veidā pakāpeniski pārtrauktu ogļu kurināmā izmantošanu; atzīst neseno enerģētikas stratēģijas pārskatīšanu ar mērķi risināt šo problēmu un aicina Kosovu īstenot tās nacionālo emisiju samazināšanas plānu;

95. mudina Kosovas iestādes piešķirt lielāku prioritāti vides tiesību aktu un biodaudzveidības standartu izpildes panākšanai atbilstīgi ES *acquis*, kā arī izpratnes par vides jautājumiem vairošanai un Kosovas iedzīvotāju izglītošanai; aicina Kosovu pēc iespējas drīzāk pieņemt likumu par klimata pārmaiņām, kā arī aicina nekavējoties izstrādāt un pieņemt valsts enerģētikas un klimata plānu;

Ceturtdiena, 2021, 25 marts

96. aicina Kosovu turpināt paplašināt atkritumu savākšanas sistēmu, it īpaši uzlabojot atkritumu šķirošanu un pārstrādi, ieviest aprites ekonomikas pasākumus atkritumu samazināšanai un risināt nelikumīgu atkritumu izgāztuvju problēmu, kā arī steidzami rast iespēju likvidēt bīstamos atkritumus;

97. pauž bažas par ierobežotajiem pieejamajiem ūdens resursiem; aicina Kosovas iestādes, plānojot hidroelektrostaciju būvniecību, ievērot prasības attiecībā uz īpašajām dabas un aizsargājamajām teritorijām un neapdraudēt ūdensapgādes ilgtspēju;

98. aicina pilnībā īstenot Enerģētikas kopienas līgumu, tostarp īstenot valsts atbalsta tiesību aktus, kā arī pilnībā atvērt valsts elektroenerģijas tirgu, virzoties uz reģionālā tirgus integrāciju; mudina Kosovu strādāt reģionālās savienojamības jomā un pabeigt reģionālā enerģijas tirgus izveidi;

99. aicina Kosovu īstenot pamatotu un ilgtspējīgu sabiedriskā transporta un mobilitātes politiku, lai novērstu ieilgušas infrastruktūras problēmas, tostarp nodrošinātu regulāru sabiedriskā transporta savienojumu ar Mitrovicas reģiona ziemeļdaļu un starp visām valsts lielākajām pilsētām;

100. atzinīgi vērtē *IPA 2020.* gada darbības programmas Kosovai pieņemšanu, kuras kopējā vērtība ir 90 miljoni EUR, un uzstāj, ka *IPA* finansējums būtu jāizlieto, lai veicinātu zaļās programmas īstenošanu, uzlabojot vides aizsardzību, veicinot klimata pārmaiņu mazināšanu un noturību pret tām, kā arī paātrinot pāreju uz mazoglekļa ekonomiku; aicina uzlabot Kosovai piešķirtā finansējuma pārredzamību un veikt stingrāku parlamentāro kontroli un prasa Komisijai labāk uzraudzīt ES finansējuma izlietojumu un ziņot par visiem tā neatbilstīga izlietojuma gadījumiem;

101. aicina Komisiju *IPA III* finansējumu piešķirt ne tikai infrastruktūras projektiem, bet arī Kosovas pašreizējai pārejai uz demokrātiju, it īpaši ņemot vērā pastāvīgās problēmas saistībā ar ieguldījumu vidi, finansējuma apguves spēju un vides standartiem Kosovā;

102. aicina nākamajā Pirmspievienošanās palīdzības instrumentā (*IPA III*) paredzēt gan stimulus, gan arī nosacījumus; uzskata, ka ir būtiski, lai *IPA III* atbalstītu pamatvērtību un labas pārvaldības turpmāku stiprināšanu un lai palīdzība tiktu pārtraukta sistēmiska apdraudējuma Savienības interesēm un vērtībām gadījumā; uzskata, ka pievienošanās procesa atgriezeniskuma princips saskaņā ar atjaunināto metodiku ir skaidri jāatspoguļo arī pirmspievienošanās finansējumā; atkārtoti pauž, ka finansiālās palīdzības apmēram būtu jāatbilst Kosovas Eiropas perspektīvas mērķim;

o

o o

103. uzdod priekšsēdētājam šo rezolūciju nosūtīt Eiropadomes priekšsēdētājam, Komisijai, Komisijas priekšsēdētājas vietniekam/ Savienības Augstajam pārstāvim ārlietās un drošības politikas jautājumos, dalībvalstu valdībām un parlamentiem, kā arī Kosovas prezidentam, valdībai un parlamentam.